

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

İLE

FAS KRALLIĞI

ARASINDA

CEZAI KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

VE

SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

ve

Fas Krallığı Hükümeti

İki ülke arasında özellikle cezai konularda ve suçluların geri verilmesi hususunda adli yardımlaşma alanında işbirliğini güçlendirmek arzusu ile, bu Sözleşmenin akdolanmasını kararlaştırmışlar ve bu amaçla aşağıda isimleri bulunanları yetkili kılmışlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

Mahmut Oltan SUNGURLU

Adalet Bakanı

Fas Krallığı Hükümeti,

Moulay Mustapha BELARBI ALAOUİ

Adalet Bakanı

Usulüne uygun yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

KISIM I

CEZAI KONULARDA ADLI YARDIMLAŞMA

BÖLÜM I

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

Madde 1

Yardımlaşma Yükümlülüğü

Akit Taraflar, bu Sözleşme'de öngörülen şartlar dahilinde, cezai konularda adli yardımlaşmada bulunmayı karşılıklı olarak taahhüt ederler.

Madde 2

Yardımlaşmanın Kapsamı

Cezai konularda adli yardımlaşma, özellikle mahkeme kararlarının ve usul işlemlerinin tebliğini, istinabelerin yerine getirilmesini, şahit ve bilirkişilerin dinlenmesini, adli sicil belgelerinin verilmesini ve kovuşturma amacıyla suç duyurusunda bulunulmasını kapsar.

Madde 3

Yardımlaşmanın Uygulanmayacağı Haller

Birinci kısım hükümleri, aşağıdaki hallerde uygulanmaz:

a) Suçun talep edilen Devlet tarafından siyasi nitelikte veya buna murtebit suç olarak kabul edilmesi,

b) Adli yardım talebinin talep edilen Devlet tarafından yerine getirilmesinin kendi egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar verecek nitelikte telakki edilmesi.

Madde 4

Şartlı Uygulama

Harç, rüsum ve vergi, gümrük ve kambiyo konularında, adli yardımlaşma, birinci kısımda öngörülen şartlar dahilinde, ancak özellikle belirtilmiş her suç veya suç grubu için nota teatisi yoluyla bu şekilde kararlaştırılmak suretiyle yerine getirilecektir.

BÖLÜM II

ADLI YARDIM TALEPLERİNİN MURTEVASI VE GÖNDERİLMESİ

Madde 5

Talebin Muhtevası

1. Adli yardım talepleri aşağıdaki hususları belirtir:

- İşin niteliği;
- Talepte bulunan makam;
- Talep edilen makam;
- Suçun niteliği;
- Kovuşturulan veya mahkum olan şahsın belirtilmesi.

2. Ayrıca aşağıdaki bilgiler de verilir:

a) Tebligat talepleri ile ilgili olarak;

- Belgenin veya kararın niteliği;
- Muhatabın adı ve adresi;
- Muhatabın davadaki sıfatı;

b) İstinabe talepleri ile ilgili olarak, davanın dayandığı vak'alar ve talep edilen makama verilen görevle ilgili yararlı bütün ayrıntılar, özellikle şahitlerin ad ve adresleri ve gerektiğinde, onlara sorulacak sorular.

Madde 6

İşlemler

1. Adli yardım talepleri ve ekli belgeler yetkili bir makamca imzalanmış ve mühürlenmiş veya aslına uygunluğu tasdik edilmiş olmalıdır. Bu belgeler her türlü tasdik işleminden muaftır.

2. Adli yardım taleplerinin şeklini, talep eden Devletin mevzuatı düzenler.

Madde 7

Yazışma Dili

Adli yardım talepleri, tebliğ belgeleri ve iki Devletten birinin ülkesinde bulunan kişilere tebliğ edilecek usul işlemleri ve mahkeme kararları talep eden Devletin dilinde yazılır ve buna talep edilen Devletin dilinde de bir çevirisi eklenir. Bu çeviri bir yeminli tercüman tarafından tasdik edilmeli yahut talepte bulunan Devletin yasalarına göre onaylanmalıdır.

Madde 8

Gönderme Yolları

1. Adli yardım talepleri istinabeler de dahil olmak üzere diplomatik yoldan gönderilir.

2. Bununla beraber, acele hallerde, Adalet Bakanlığın-
dan Adalet Bakanlığına doğrudan gönderilebilir.

3. Tebliğ belgeleri bekletilmeksizin iki yoldan biri
veya diğeri ile iade edilir.

BÖLÜM III

ADLI YARDIM TALEPLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ

Madde 9

Yerine Getirme Şekilleri

Adli yardım talepleri talep edilen Devletin mevzuatına
uygun olarak yerine getirilir.

Madde 10

Yerine Getirmeme

Talep edilen Devlet, adli yardım talebini yerine getiremi-
yorsa, nedenini de belirterek bundan talep eden Devleti süratle
haberdar eder ve kendisine gönderilen belgeleri iade eder.

Madde 11

Masraflar

Talep edilen Devlet, birlikişi masrafları dışında, bu
Sözleşme uyarınca yapılan adli yardım talebinin yerine getiril-
mesi masraflarını talep edemez.

BÖLÜM IV

USUL İŞLEMLERİNİN VE MAHKEME KARARLARININ TEBLİĞİ

Madde 12

Tebliğ

1. Talep edilen Devlet, talep eden Devlet tarafından kendisine tebliğ maksadıyla gönderilen usul işlemlerini ve mahkeme kararlarını tebliğ eder.

2. Bu tebliğ, belgenin veya kararın muhataba doğrudan basit şekilde tevdiî yoluyla yerine getirilebilir.

3. Akit Taraflardan herbiri Belgeleri zor kullanmaksızın kendi vatandaşlarına diplomatik veya konsolosluk memurları vasıtasıyla tebliğ etmek hakkını saklı tutar.

4. Tebliğin yapıldığı, ya muhatap tarafından tarihi atılan ve imsalanan bir alında veya tebligatın yapıldığını, tarihini ve yapılaş şeklini belirten ve talep edilen Devletin yetkili makamınca düzenlenen bir tebligat tutanağı ile kanıtlanır.

Madde 13

Celpnameler

İki Devletten birinin Ülkesinde bulunan kovuşturmaya tabi olan kişilere ilişkin celpnameler, bu Devletin yetkili makamına mahkeme önüne çıkış için tesbit edilen tarihten en az iki ay önce tebliğ amacıyla, gönderilmiş olmalıdır.

BÖLÜM V

ŞAHİT VEYA BİLİRKİŞİLERİN MAHKEME ÖNÜNE ÇIKMALARI

Madde 14

Mahkeme Önüne Çıkma

Talep eden Devlet, cezai bir konuda, bir şahit veya bilirkişinin kendi adli makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli bulu-

yorsa, talep edilen Devlete gönderilen tebliğ isteminde bu hususu belirtir. Talep edilen Devlet şahit veya bilirkişiye bu talebi bildirir ve şahit veya bilirkişinin cevabını talep eden Devlete iletir.

Madde 15

Masraflar

1. Şahit veya bilirkişi talep eden Devlet tarafından ödenmek üzere, yol ve ikamet masrafları ile bir tazminat hakkına sahiptir. İkamet masrafları ve tazminat en azından mahkemesi önüne çıkacağı Devlette yürürlükte bulunan tarifelerde öngörülen oranlara eşit olacaktır.

2. Şahit veya bilirkişi istekte bulunduğu takdirde, talep edilen Devlet, önceden istişarede bulunarak, talep eden Devlet hesabına, seyahat ve ikamet masraflarının tamamını veya bir kısmını avans olarak öder.

Madde 16

Bağışıklıklar

1. Bir celpnameye icabet ederek talep eden Devletin adli makamları önüne isteyerek çıkan tanık veya bilirkişi, vatandaşlığı ne olursa olsun, talep eden Devletin ülkesine girişinden önceki fiilleri veya mahkumiyetleri nedeniyle, bu Devlette kovuşturmaya tabi tutulamaz, tutuklanamaz ve kişisel hürriyeti hiçbir şekilde kısıtlanamaz.

2. Bu bağışıklık tanık veya bilirkişi orada bulunmasına adli makamlarca artık gerek görülmediği ve ülkeyi terketme imkanına sahip olduğu halde kesintisiz otuz gün içinde talep eden Devlet ülkesinden ayrılmadığı veya bu ülkeye döndüğü takdirde son bulur.

Madde 17

Tutuklu Şahitlerin Nakli

1. Tutuklu şahitlerin mahkeme önüne çıkarılması istemi, sözkonusu şahitlerin tutukluluk hallerinin sürdürülmesi ve en kısa zamanda geri gönderilmek şartıyla yerine getirilir.

2. Bununla beraber, nakil istemi aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

- a) Tutuklu kişi buna rıza göstermezse,
- b) Talep edilen Devletin ülkesinde görülmekte olan bir ceza davasında hazır bulunması gerekiyorsa,
- c) Nakli, tutuklanma süresini uzatabilecek nitelikte ise,
- d) Talep eden Devlet ülkesine nakil edilmesine mani başka önemli sebepler varsa.

3. Nakil istemi ve cevabı diplomatik yoldan gönderilir.

BÖLÜM VI

ADLI SİCİL

Madde 18

1. Akit Taraflar, birinin adli makamlarınca diğerinin vatandaşları aleyhine verilmiş ve kendi ülkesinde adli sicile işlenecek cinsten cezai mahkumiyetler hakkında birbirlerine bilgi verirler.

2. Akit Taraflar, kendi adli makamlarının talebi üzerine, talep edilen Devletin yasalarına ve yönetmeliklerine uygun olarak adli sicil örnekleri konusunda yazışırlar.

Madde 19

Adli sicil belgeleri teatisi Adalet Bakanlıkları aracılığı ile yapılır. Acil durumlarda bu teati en seri yoldan gerçekleştirilir:

BÖLÜM VII

KOVUŞTURMA AMACIYLA İHBAR

Madde 20

İhbar

1. Akit Taraflardan herbiri diğerine, kovuşturma amacıyla, ülkesinde suç işleyip kendi ülkesine dönen diğer Devlet vatandaşları hakkında kovuşturma yapılması için bu Devlete ihbarda bulunabilir.

2. Bu amaçla, dosyalar, bilgiler ve suçla ilgili eşyalar ücretsiz olarak gönderilir.

3. Talep edilen Devlet, talep eden Devlete talebinin sonucu hakkında bilgi verir.

BÖLÜM VIII

CEZAI KONUDA BİLGİ TEATİSİ

Madde 21

Bilgi Teatisi

Akit Taraflar karşılıklı olarak ve talep üzerine işbu Sözleşmeye ilişkin konularda ülkelerinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri, mahkeme kararları ve diğer faydalı hukuki bilgileri birbirlerine verirler.

KISIM II

SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ

Madde 22

Suçluları Geri Verme Yükümlülüğü

Akit Taraflar, aşağıdaki maddelerde öngörülen kural ve şartlar uyarınca, her iki Devletten birinin ülkesinde bulunup, diğer Devletin adli mercileri tarafından hakkında kovuşturma yapılan veya hüküm giymiş kişileri karşılıklı olarak iade etmeyi taahhüt ederler.

Madde 23

Vatandaşların Geri Verilmemesi

1. Akit Taraflar kendi vatandaşlarını geri vermesler. Vatandaşlık sıfatı, geri verilmenin istenildiği suçun işlendiği tarihe göre takdir edilir.

2. İadesi istenen kişi, talep edilen Devletin vatandaşı ise, bu Devlet, talep eden Devletin isteği üzerine, gerekiyorsa, bu şahıs hakkında kovuşturma yapılması için konuyu kendi yetkili makamlarına intikal ettirir. Bu amaçla işbu Sözleşmenin 20. maddesinin 2. ve 3. fıkralarının hükümlerine göre hareket edilir.

Madde 24

Geri Verilmeyi Gerektiren Suçlar

1. İade aşağıdaki hallerde kabul olunur:

a) Her iki Akit Taraf mevzuatınca en az bir yıl hürriyeti bağlayıcı nitelikte veya daha ağır bir cezayı gerektiren suç veya suçlar için;

b) a bendinde öngörülen suçlara talep eden Devletin mahkemeleri tarafından verilmiş en az altı ay hürriyeti bağlayıcı ceza mahkumiyetleri için.

2. İade talebi, her iki Akit Tarafın kanunlarında herbiri için hürriyeti bağlayıcı ayrı ceza öngörülen birbirinden ayrı birçok fiillerle ilgili olmakla birlikte, bu fiillerden bazıları ceza süresine ilişkin şarta uymuyorsa, talep edilen Akit Taraf bu fiiller için de iade etme yetkisine sahip olacaktır.

Madde 25

Şartlı Geri Verilme

Harç, rüsum ve vergiler, gümrük ve kambyo konularında, iade talebi, bu bölümde öngörülen şartlar dahilinde, ancak Akit Taraf- ların özellikle belirtilmiş her suç veya suç grubu için nota tea- tisi yoluyla bu şekilde kararlaştırılmak suretiyle kabul olunabi- lir.

Madde 26

İade Talebinin Reddi

1. İade talebi aşağıdaki hallerde kabul edilmeyecektir:

a) İade talebine neden olan suçlar talep edilen Devlet Dikesinde işlenmiş ise,

b) İadesi istenen kişi hakkında talep edilen Akit Taraf adli mercilerince, aynı fiil veya fiillerden dolayı ademi takip, men'i muhakeme, mahkumiyet veya beraat kararı verilmiş ise,

c) İade talebi alındığı sırada kamu davası veya ceza, Akit Taraflardan birinin veya diğerinin mevzuatı uyarınca zaman aşımına uğramış ise,

d) Suç, talep eden Devletin ülkesi dışında bu Devlete yabancı bir şahıs tarafından işlenmiş ve talep edilen Devletin mevzuatı, ülkesi dışında, bir yabancı tarafından işlenen bu tür suçlar için kovuşturma açılmasına müsaade etmiyor ise,

e) Talep eden veya talep edilen Devlette bir genel af ilan edilmiş ise,

Ayrıca talep edilen Devlette bir genel af ilan edilmiş olup, suçun, bir yabancı tarafından ülke dışında işlenmesi halinde de kovuşturulabilir suçlardan olması durumunda.

f) Akit Taraflardan herhangi birinin mevzuatı uyarınca iadeyi gerektiren fiil, sadece mağdurun şikayeti üzerine kovuşturulabilir nitelikte bir suç teşkil ediyor ise.

2. Suç talep edilen Devlette kovuşturuluyor veya üçüncü bir Devlette karara bağlanmış ise iade talebi reddolunabilir.

Madde 27

Siyasi Suçlar

1. İade talebine konu olan fiil, talep edilen Devletçe, siyasi nitelikte veya buna murtebit bir suç sayıldığı takdirde, iade kabul edilmeyecektir.

2. Bu kısmın uygulanması bakımından her iki Devlet Başkandanın birinin veya aile fertlerinden birinin hayatına kastetme siyasi suç telakki olunmaz.

Madde 28

Askeri Yükümlülüklerin İhlali

İade talebine konu olan fiil, sadece askeri yükümlülüklerin ihlalinden ibaret ise iade talebi kabul olunmaz.

Madde 29

İade Talebinin Muhtevası Ve İletilmesi

1. İade talebi yazılı olarak ve diplomatik yoldan yapılır.
2. İade talebine aşağıdaki belgeler eklenir:

a) Bir mahkumiyet kararının aslına uygun örneği veya tevkif müzekkeresi veya talep eden Devlet mevzuatında öngörölmüş usullere uygun aynı kuvvete sahip başka herhangi bir belge,

b) İade talebine konu olan fiilleri, işlendikleri zaman ve yeri, niteliklerini ve ilgili kanun hükümlerini muhtevi bir belge,

c) İstenen kimsenin mümkün mertebe ayrıntılı eşkali, kimliğinin ve milliyetinin tesbitine yarayan bilgiler.

Madde 30

Yazışma Dili

İade talepleri ve ekli belgeler talepte bulunan Devletin dilinde düzenlenir ve talepte bulunulan Devletin dilinde de çevirisi eklenir. Bu çeviri bir yeminli tercüman tarafından tasdik edilmeli yahut talepte bulunan Devletin yasalarına göre onaylanmalıdır.

Madde 31

Alınacak Tedbirler

Akit Taraflar, İade ile ilgili bilgi ve belgeler gönderilir gönderilmez, İade işleminin tamamlanmasına kadar, İadesi istenen kişinin aranması da dahil olmak üzere, gerekli her türlü tedbiri almayı taahhüt ederler.

Madde 32

Geçici Tutuklama

1. Acil durumlarda, talep eden Devletin adli makamları, talep olunan şahsın, İade amacıyla, geçici olarak tutuklanmasını isteyebilirler.

2. Geçici tutuklama talebi ile birlikte 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgelerden biri de düzenlenir. Talep işlenen suç, maruz kalınan veya hükmedilen cezasının süresi, suçun işlendiği zaman ve yer, imkan nisbetinde istenilen şahsın kimliği hakkında bilgileri ihtiva eder.

3. Talep edilen Devletin adli makamlarına posta yolu ile veya telgraf olarak veya yazılı herhangi bir yolla doğrudan iletilir.

4. Eğer talep uygun görülürse, talep edilen Devletin adli makamlarınca gereğine, kendi mevzuatına uygun olarak tevessül olunur. Keyfiyetten, talep eden makama beklenmeden bilgi verilir.

5. 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgelerden hiçbirisi, talep edilen Devlete gönderilmediği takdirde, tutuklamadan 30 gün sonra geçici tutuklamaya son verilebilir.

6. Geçici tutuklama, hiçbir suretle tutuklamadan itibaren 40 günü geçemez.

7. Kişi her an geçici olarak serbest bırakılabilir, ancak talep edilen Devlet talep edilen şahsın kaçmasını önlemek için gerekli göreceği her türlü tedbiri alır.

8. Geçici olarak serbest bırakma, iade talebinin bilahare ulaşması halinde tutuklamayı ve iadeyi engellemez.

MADDE 33

Tamamlayıcı Bilgiler

Bu kısımda öngörülen bütün şartların yerine getirilmesini sağlamak için eğer tamamlayıcı bilgilere ihtiyaç duyuyorsa, talep edilen Devlet, bu eksiklik giderilebilecek gibi ise, talebi reddetmeden evvel diplomatik yoldan talep eden Devleti haberdar eder. Bu bilgilerin sağlanması için talep edilen Devlet tarafından bir süre tanınabilir.

Madde 34

Taleplerin Taahhüdü

1. İade, aynı veya değişik fiillerden dolayı, birçok Devlet tarafından aynı anda istenirse, talep edilen Devlet bütün şartları ve özellikle talep eden Devletler arasında bilahare bir iade imka-

nını, iade taleplerinin tarih sıralarını, suçun ağırlığını ve işlendiği yeri gözönünde tutarak serbestçe karar verir.

2. Talep edilen Akit Taraf yukarıdaki fıkrada öngörülen durumda iadeyi kabul ederken, talep eden Akit Tarafa, iade edilen kimseyi aynı anda iadeyi talep etmiş bulunan üçüncü bir Devlete teslim etme yetkisini tanıyabilir.

Madde 35

Eşyaya El Konulması Ve Eşyanın Teslimi

1. Talep eden Devletin isteği üzerine, talep edilen Devlet, mevzuatının öngördüğü şartlarla aşağıdaki eşyalara el koyar ve onları teslim eder:

a) Delil teşkil edebilecek,

b) Suç neticesinde elde edilmiş olup, istenen veya iade olunan kişinin tesliminden önce veya sonra bulunanlar,

2. İstenen şahsın kaçması veya ölümü nedeniyle iade olunamaması halinde dahi bu eşyalar teslim edilebilir.

3. Talep edilen Devlet gerekli gördüğü takdirde, yürütmekte olduğu ceza usulü işlemleri nedeniyle, eşyaları geçici olarak tutabilir veya geri verilmeleri kaydıyla teslim edebilir.

4. Ancak Devletin ve üçüncü şahısların bu eşyalar üzerindeki hakları saklıdır. Bu tür hakların varlığı halinde, kovuşturma sona erince sözkonusu eşyalar, en kısa zamanda ve ücret istemeden talep edilen Devlete iade olunur.

Madde 36

İadesi İstenen Kimsenin Teslimi

1. Talep edilen Devlet, iade talebi konusundaki kararını, diplomatik yoldan talep eden Devlete bildirir.

2. Talebin kısmen veya tamamen reddi halinde nedeni bildirilir.

3. Talebin kabulü halinde talep eden Devlet, iadesi istenen kimsenin teslimi için tarih ve yeri en uygun şekilde tesbit eder ve talep eden Devlete yeterince önceden haber verir.

4. Bu maddenin 5. fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak kaydı ile, iadesi istenen kişi tesbit edilen tarihte teslim alınmadığı takdirde, bu tarihten itibaren 30 günlük bir sürenin sona ermesinden sonra serbest bırakılabilir. Bu şahıs herhalükarda 45 günlük bir sürenin sonunda serbest bırakılır. Talep edilen Devlet aynı suçtan dolayı iadeyi reddedebilir.

5. İstisnai durumların iade olunacak kişinin teslim edilmesini veya alınmasını engellemesi halinde ilgili Devlet diğerini 30 günlük sürenin bitiminden önce durumdan haberdar eder. Her iki Devlet, başka bir tarih, gerekiyorsa başka bir yer hususunda mutabık kalırlar. Bu durumda yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Madde 37

Teslimin Ertelenmesi

1. Talep edilen Devlette iadesi istenen kişi hakkında başka bir suç sebebiyle kovuşturma yapılmakta olması veya mahkumiyet kararı verilmesi halinde, bu Devlet talep hususunda bir karar verir ve 36. maddenin 1. ve 2. fıkralarında öngörülen şartlarla, talep eden Devlete bildirir. Bununla beraber iade talebinin kabul edilmesi halinde, istenen kişinin teslimi talep edilen Devlet adaleti ile işi bitinceye kadar ertelenebilir. Bu takdirde, kişi 36. maddenin 3. fıkrası uyarınca saptanacak bir tarihte teslim edilir, bu durumda aynı maddenin 4. ve 5. fıkraları da uygulanabilir.

2. Bu maddenin hükümleri, istenen kişinin, talep eden Devlet adli makamlarının huzuruna çıkmak üzere, tutuklu bulundurulması ve işi biter bitmez geri gönderilmesi kesin şartı ile geçici olarak bu Devlete gönderilmesini engellemez.

Madde 38

Cezai Takibin Sınırları

iade edilen kişi, aşağıdaki haller dışında teslim edilmeden önce işlenmiş ve iadeye konu olandan başka bir suçtan ötürü yargılanamaz, bir cezanın infazı için tutuklanamaz, kişisel hürriyeti herhangi bir şekilde kısıtlanamaz:

a) Teslim eden Devlet buna rıza göstermiş ise. Bu takdirde bir talepte bulunulur. Talepnameye, 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgeler ve iadenin kapsamı hakkında iade

edilen şahsın beyanını ve talep edilen Devletin makamları huzurunda kendisini savunmak üzere bir muhtıra sunmak fırsatı verildiğini belirten bir adli mazbata eklenir.

b) Eğer, iade olunduğu Devlet ülkesini terkedilebileceği halde kesin olarak serbest bırakılmasından sonra, 30 gün içinde terketmemiş veya terkettikten sonra geri dönmüş ise.

Madde 39

Suçun Vasfının Değişmesi

Suçun vasfı dava sırasında değişirse, iade edilen kişi hakkında kovuşturma veya muhakeme yapılabilmesi, ancak başka şekilde vasıflandırılan suçun temel unsurları itibariyle iadeye cevaz vermesi halinde mümkündür.

Madde 40

Üçüncü Bir Devlete İade

38. maddenin (b) bendinde öngörülen hal dışında, talep eden Devletin kendisine iade edilen kişiyi üçüncü bir Devlete teslim edebilmesi için, talep edilen Devletin rızası şarttır. Talep eden Devlet, bu amaçla talep edilen Devlete üçüncü Devlet tarafından ibraz olunmuş belgeler de ekli bulunan bir talepname ile başvurur.

Madde 41

Transit

1. Akit Taraflardan birine teslim edilen bir kişinin diğerinin ülkesinden transit geçmesine diplomatik yoldan yapılan talep üzerine müsaade olunur. Talepnameye, suçun iadeyi gerektirecek nitelikte olduğunu gösterir belgeler eklenir. 23. maddede öngörülen ve cezaların süresiyle ilgili koşullar dikkat nazara alınmaz.

2. Havayolunun kullanılması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Uçağın yere inmesi öngörülmemişse, talep eden Devlet uçağın üzerinden uçaacağı ülkenin Devletine beyanda bulunur ve 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgelerin mevcudiyetini kanıtlar. Mecburi iniş halinde bu beyan 32. maddede öngörülen geçici tutuklama talebi ile aynı sonuçları doğurur ve talep eden Devlet normal bir transit isteminde bulunur.

b) Uçağın yere inmesi öngörülüyorsa, talep eden Devlet, transit için, talepte bulunulan Devletten bu maddenin 1. fıkrası uyarınca talepte bulunur.

3. Transit için talepte bulunulan Devlet de o kişinin iadesini istiyorsa, bu kişinin bu Devlet adaleti ile işi bitinceye kadar transit işlemi ertelenebilir.

Madde 42

Masraflar

1. Talep edilen Devletin Ülkesinde iade işlemi nedeniyle yapılan masrafların tümü bu Devlete aittir.

2. Talep edilen Devletin Ülkesinden transit geçiş nedeniyle yapılan masrafların tümü talep eden Devlete aittir.

KISIM III

Nihai Hükümler

Madde 43

Onaylama

İşbu Sözleşme her iki Akit Devletin Anayasa hükümlerine uygun olarak onaylanacaktır.

Madde 44

Yürürlüğe Girme

İşbu Sözleşme onay belgelerinin teatisinden altmış gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 45

Uyumsuzlukların Çözülmesi

İki Devlet arasında, bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumuyla ilgili çıkabilecek uyumsuzluklar diplomatik yolla çözümlenecektir.

Madde 46

Süre Ve Fesih

1. Bu Sözleşme süresiz olarak akdolunmuştur.

2. Akit Taraflardan herbiri Sözleşmeyi heran feshedebilecek ve bu fesih diğer devlet bildirimini aldıktan 6 ay sonra geçerli olacaktır.

Bu hükümlerin tanıtı olmak üzere iki Akit Tarafın tam yetkili temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamışlar ve altına mühür basmışlardır.

R a b a t ' da 1 9 8 9 yılının 15 M a y ı s günü Türkçe, Arapça ve Fransızca olmak üzere ikiye nüsha halinde düzenlenmiştir. Metinlerin herbiri aynı şekilde geçerli olacaktır. Türkçe ve Arapça metinler arasında ihtilaf vukuunda Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ

ADINA

اتفاقيات

بين جمهورية تركيا والسلطة المغربية

بشأن التعاون القضائي في المادة الجنائية وتسليم الجرميين

*****

ان حكومة جمهورية تركيا

وحكومة السلطنة المغربية

رغبة منهما في توطئة التعاون في الميدان القضائي بين بلديهما خاصة فيما يتعلق

بالتعاون القضائي في المادة الجنائية وتسليم الجرميين ،

قررتا ابرام هذه الاتفاقية وهيتا كفوضين لهذه الغاية ،

عن حكومة جمهورية تركيا

محمود اولطان سونكورلو وزير العدل

ومن حكومة السلطنة المغربية

مولاي مصطفى بلعربي العلوي وزير العدل

اللذين بعد تبادل وثائق تعريفهما والتأكد من صحتها ومطابقتها للاصول الرسمية ،

اتفقا على مقتضيات الاتفاقية ،

القسم الاول

في التعاون القضائي في المادة الجنائية

الباب الاول

مقتضيات تعهدية

الالتزام بالتسليم

المادة 1

يلتزم الطرفان المتعاقدان بان يتبادلا التعاون القضائي في المادة الجنائية

ضمن الشروط المقررة في هذه الاتفاقية .

المادة 2 ، نطاق التعاون

يشمل التعاون القضائي في الميدان الجنائي على الخصوص تسليم أو تبليغ الاحكام القضائية والاعمال المسطرية ، وتنفيذ الانابات القضائية والاستماع الى الشهود والى الخبراء وتبادل المجلات العدلية والابلاغ عن الجرائم بقصد المتابعة .

المادة 3 ، حالات عدم التطبيق

لا تنطبق مقتضيات هذا القسم ،

أ- على الجرائم التي تعتبرها الدولة المطلوبة جرائم سياسية او مرتبطة

بها .

ب- اذا اعتبرت الدولة المطلوبة ان تنفيذ طلب التعاون القضائي سيكون

من شأنه المس بسيادتها او بامنها او بنظامها العام .

المادة 4 ، التطبيق المشروط

لا ينعى التعاون القضائي في مادة الرسم والضرائب والجمارك والمصرف ضمن

الشروط المنصوص عليها في هذا القسم ، مالم يتقرر ذلك بواسطة تبادل رسائل بشأن كمل

جريمة او فئة معينة من الجرائم .

الباب الثاني

في مضمون طلبات التعاون القضائي وفي توجيهها

=====

مضمون الطلب

المادة 5 ،

1- يذكر في طلب التعاون القضائي ما يلي :

- نوع القضية ،

- السلطة المادى عنها الطلب ،

- السلطة المطلوبة ،

- تكييف الجريمة ،

- الشخص المتابع او المحكوم عليه ،

2 - تقدم علاوة على ذلك المعلومات الآتية :

1- فيما يتعلق بطلبات التبليغ :

- نوع الوثيقة أو القرار .

- اسم وهنوا المرسل اليه ،

- صفة المرسل اليه في المسطرة .

ب- اذا تعلق الامر بالانابات القضائية في كل البيانات المفيدة عن

وقائع القضية ومن المهمة المعهود بها الى السلطة المطلوبة ، وخاصة أسماء وهنواين

الشهود وعند الاقتضاء الاسئلة التي يجب ان تطرح عليهم .

المادة 6 : الاجراءات الشكلية

1- يجب ان تكون طلبات التعاون القضائي والوثائق المرفقة بها معسورة

بتوقيع وطابع سلطة مختصة أو معترفا بصحتها من طرف تلك السلطة ، وتعفى هذه

الوثائق من كل شكليات التصديق .

2 - يخضع شكل طلبات التعاون القضائي لقانون الدولة الطالبة .

المادة 7 : لغة الانصـال

تحرر طلبات التعاون القضائي وأوراق التنفيذ وكذا المسطرة والاحكام

القضائية المطلوب تسليمها أو تبليغها لاشخاص يوجدون فوق تراب احدى الدولتين ،

في لغة الدولة الطالبة ويجب ان ترفق بترجمة في لغة الدولة المطلوبة . ويصادق

على هذه الترجمة من طرف ترجمان محلف أو مرخص له طبقا لقانون الدولة الطالبة .

المادة 8 : طرق الترجيـم

1- توجه طلبات التعاون القضائي ومن بينها الانابات القضائية بالطرق

الدبلوماسية .

2 - غير انه في حالة الاستعجال يمكن ان توجه مباشرة من وزارة العدل

الى وزارة العدل .

3- ترد وثائق التنفيذ دون تأخير باحدى الطرفين أو بالأخرى .

المادة 9 . طرق التنفيذ

تفند طلبات التعاون القضائي طبقا لقانون الدولة المطلومة .

المادة 10 . عدم التنفيذ

إذا لم تتمكن الدولة المطلومة من تنفيذ طلب التعاون القضائي ،

فإنها تخبر فوراً الدولة الطالبة بذلك مع بيان الأسباب التي حالت دون التنفيذ وإعادة الوثائق التي كانت قد وجهت إليها .

المادة 11 . المصاريف

لا تطلب الدولة المطلومة استخلاص مصاريف تنفيذ طلب التعاون القضائي

طبقاً لهذه الاتفاقية ، ماعدا انتخاب الخبراء .

الباب الرابع

في تسليم وتلقي أوراق السيطرة والاحكام القضائية

المادة 12 . التسليم والتلقي

1- تقوم الدولة المطلومة بتسليم أو تلقي أوراق السيطرة والاحكام القضائية

الموجعة إليها لهذه الغاية من طرف الدولة الطالبة .

2- يمكن ان يتم هذا التسليم بمجرد توجيه الورقة أو المقرر الى المرسل

إليه .

3 - يحتفظ كل طرف من الطرفين المتعاقدين بحق تلقي الأوراق الى مواطنيه

دون اكره بواسطة اعماله الدبلوماسيين او القنصليين .

4 - تنتج الجبة على وقوع التسليم أما من وصل بلوغ يوقعه المرسل إليه

او من ورقة رسمية صادرة عن السلطة المختصة في الدولة المطلومة تذكر ائمة التسليم وكهنته وتاريخه .

المادة 13 : الاستدعاءات للحضور

يجب ان ترسل الاستدعاءات للحضور الموجهة الى اشخاص متابعين
يوجدون فوق تراب احدى الدولتين الى سلطات هذه الدولة قصد تسليحها شعريين
على الاقل قبل التاريخ المحدد للحضور .
الباب الخامس

في حضور الشهود او الخبير

=====

الحضور

المادة 14 :

اذا اعتبرت الدولة الطالبة في قضية جنائية ان الحضور الشخصي لشاهد
او خبير امام سلطاتها القضائية ضروري فانها تشير الى ذلك في طلب تسليم الاستدعاء
الموجه للدولة المطلوبة . وتبلغ هذه الاخيرة الاستدعاء للشاهد او الخبير وتخبر الدولة
الطالبة بجواب الشاهد او الخبير .

المصاريف

المادة 15 :

1- يحق للشاهد او للخبير ان يسترد مصاريف السفر والاقامة وله الحق
في الحصول على تعويض وتحمل الكل الدولة الطالبة .

وتكون مصاريف الاقامة والتعويض مساوية على الاقل لما تتبر عليه
التعريفات والانظمة المطبقة في الدولة التي يجب ان يتم الحضور بها .

2- يمكن للدولة المطلوبة اذا طلب الشاهد او الخبير ذلك ، ان تؤدى
له على حساب الدولة الطالبة وبعد استشارتها مسبقا يشمل كل مصاريف السفر والاقامة
او جزا منها .

العمائمات

المادة 16 :

1- لا يمكن ان يتابع أي شاهد او خبير ايا كانت جنسيته يمثل برضا .
بناء على استدعاء امام السلطات القضائية للدولة الطالبة او يعتقل او يخضع لأي نوع
من انواع الحد من حريته الشخصية في هذه الدولة من اجل افعال او ادائات سابقة
على دخوله أرض الدولة الطالبة .

2 - تنتهي هذه الحصانة اذا توفرت للشاهد او الخبير امكانية مغادرة تراب الدولة طالبة داخل اجل مستمر مدته ثلاثون يوما من الوقت الذي لم يعد فيه حضوره مطلوبا من السلطة القضائية غير انه بقى فوق تراب هذه الدولة او اباد اليه بعد ان غادره .

المادة 17 ، نقل الشهود المعتقلين

1- يكون الرد بالقبول على طلب حضور الشهود المعتقلين شرط ابقائهم رهن الاعتقال واعادتهم في اقصر اجل .

2 - غير انه يمكن رفض النقل :

أ - اذا لم يقبله الشخص المعتقل ،

ب - اذا كان وجوده ضروريا بسبب اجراءات جنائية تباشر

فوق تراب الدولة طالبة ،

ج - اذا كان من شأن نقله ان يؤدي الى اطالة اعتقاله ،

د - اذا حالت اعتبارات اخرى قاهرة دون نقله الى تراب

الدولة طالبة .

3 - يوجه طلب النقل وكذا الجواب عنه بالطريق الدبلوماسي

الباب السادس

في السجـيل العدلي

المادة 18 ،

1 - يتبادل الطرفان المتعاقدان الاشعار بالادانات الجنائية المسجلة

في السجل العدلي لكل منهما والصادرة عن السلطات القضائية لاحدهما ضد رعايا الآخر .

2- يتبادل الطرفان المتعاقدان ، بنا على طلب سلطاتهما القضائية ،

نشرات السجل العدلي وفقا للنصوص التشريعية والتنظيمية للدولة المطلوبة .

المادة 19 ،

يتم تبادل ملخصات السجل العدلي بواسطة وزارتي العدل وفي حالة الاستعمال يتم التبادل بالطرق الأكثر سعة .

الباب السابع
في الإبلاغ من أجل المتابعة
=====

المادة 20 ، الإبلاغ

1- يمكن لكل طرف متعاقد ان يبلغ الطرف الآخر من اجل المتابعة ، عن الجنايات او الجنح المرتكبة على ترابه من طرف مواطني الدولة الاخرى الذين يكونون قد عادوا الى تراب هذه الدولة .

2- ولهذه الغاية ترسل الملفات والمعلومات والاشياء المتعلقة بالجريمة مجاناً .

3 - تخبر الدولة المطلوبة الدولة الطالبة عن مسائل

طلبها .

الباب الثامن

في تبادل المعلومات في المادة الجنائية
=====

المادة 21 ، تبادل المعلومات

يتبادل الطرفان المتعاقدان ، بناءً على طلب ، كل المعلومات حول التشريع المطبق فوق ترابهما او حول مقررات الاجتهاد القضائي في المواد التي تشملها هذه الاتفاقية ، وكذا كل المعلومات القانونية المفيدة .

القسم الثاني

في تسليم المجرمين
=====

المادة 22 ، الالتزام بتسليم المجرمين

يلتزم الطرفان المتعاقدان بتسليم أحدهما للآخر الأشخاص الموجودين فوق تراب كل منهما والمتابعين أو المحكم عليهم من طرف السلطات القضائية وذلك حسب القواعد وطبقا للشروط المحددة في المواد الاتيية

المادة 23 ، عدم تسليم المواطنين

1 - لا يسلم الطرفان المتعاقدان مواطنيهما . وتقدر صفة المواطن وقت ارتكاب الجريمة التي يطلب من أجلها التسليم .

2 - إذا كان الشخص المطلوب تسليمه مواطنا للدولة المطلوبة ، فإن هذه الدولة تقيم بناء على طلب من الدولة الطالبة ، بعرض القضية على سلطاتها المختصة لكي تباشر المتابعات القضائية عند الاقتضا ضد هذا الشخص ، وهذه الغاية ، تتبع الاجراءات المنصوص عليها في الفقرتين 2 و3 من المادة 20 من هذه الاتفاقية .

المادة 24 ، الجرائم التي تؤدي الى التسليم

1 - ينح التسليم :

- أ - من اجل الفعل او الافعال التي تكون ، حسب تشريع الطرفين المتعاقدين ، جنائيات ارجنحا يعاقب عليها هذا التشريع بعقوبة سالبة للحريسة لمدة لا تقل عن سنة أو بعقوبة أشد .
- ب - من اجل الاحكام القاضية بعقوبة سالبة للحرية لمدة ستة أشهر على الاقل ، الصادرة عن محاكم الدولة الطالبة بسبب الجرائم المنصوص عليها في القطع السابق .
- 2 - يمكن أيضا للدولة المطلوبة ان تمنح التسليم اذا كان طلب التسليم يتعلق بعدة افعال متميزة يعاقب على كل منها تشريع الطرفين المتعاقدين بعقوبة سالبة للحرية ، دون ان يتوفر في بعضها الشرط المتعلق ببدء العقوبة .

التسليم بشروط المادة 25،

في مادة الرسم والضرائب والجمارك والصرف ، يمنح التسلم طبقا للشروط المنصوص عليها في هذا القسم ، اذا تقرر ذلك بواسطة تبادل رسائل بشأن كل جريمة أو فئة من الجرائم تخص بالذكري .
المادة 26 ، رفض التسليم

1- رفض التسليم

أ- اذا كانت الجرائم التي طلب من اجلها قد ارتكبت في

الدولة المطلوبة .

ب- اذا صدر عن السلطات القضائية للطرف المتعاقد المطلوب

مقرر بالحفظ او بعدم المتابعة او بالادانة او بالبراءة في حق الشخص المطلوب ، وذلك من اجل نفس الفعل أو الأفعال .

ج - اذا تقدمت الدعوى او العقوبة حسب تشريع احد الطرفين

المتعاقدين عند توصل الطرف المطلوب بطلب التسليم .

د - اذا كانت الجرائم قد ارتكبت خارج تراب الدولة طالبة

من طرف اجنبي عنها ، وكان تشريع الدولة المطلوبة لايسمح بالمتابعة عن مشمل

هذه الجرائم في حالة ارتكابها خارج ترابها من طرف اجنبي عنها .

هـ - اذا صدر عفو شامل في الدولة طالبة او في الدولة

المطلوبة ، شريطة ان تكون الجريمة في الحالة الاخيرة من ضمن الجرائم التي يمكن

المتابعة من اجلها في هذه الدولة اذا ارتكبت خارج ترابها من طرف اجنبي عنها .

و- اذا كان الفعل المطلوب من اجله التسلم يعد في تشريع

احد الطرفين المتعاقدين جريمة لمتابعة فيها الابد شكاية الضحية .

2- يمكن رفض التسلم اذا كانت الجرائم موضوع متابعة في الدولة

المطلوبة او صدر فيها حكم في دولة ثالثة .

المادة 27 : الجرائم السياسية

- 1 - لا ينجح التسليم اذا كانت الجريمة التي طلب من اجلها تعتبر في الدولة المطلوبة جريمة سياسية او مرتبطة بها .
- 2 - لا يعتبر جريمة سياسية عند تطبيق احكام هذا القسم الاعتداء على حياة رئيس الدولة في احد البلدين او احد افراد أسرته .

المادة 28 : خرق الالتزامات العسكرية

- لا ينجح التسليم اذا كانت الجريمة التي طلب من اجلها تتمثل فقط في خرق التزامات عسكرية .

المادة 29 : محتوى طلب التسليم وطريقة توجيهه

- 1 - يقدم طلب التسليم كتابة ويوجه بالطريق الدبلوماسي
- 2 - يحزر الطلب بما يلي :
  - أ - نسخة رسمية اما لمقرر صادر بالادانة او لامر بالقاء القبض اولاية وثيقة لها نفس القوة صدرت وفقا للشكل المنصوص عليه في قانون الدولة الطالبة ،
  - ب - عرض للاعمال المطلوب من اجلها التسليم مع الاشارة الى وقت ومكان ارتكابها وتكييفها والى مقتضيات القانونية المطبقة عليها وكذا نسخة من هذه المقتضيات ،

ج - وصف دقيق بقدر الامكان للشخص المطلوب وكل المعلومات

الاخري التي من شأنها ان تحدد هويته وجنسيته .

المادة 30 : لغة الانتصالي

- تحرر طلبات التسليم وكذا الوثائق التي يقع الادلاء بها بلغة الدولة الطالبة وترفق بترجمة لها بلغة الدولة المطلوبة ، وتكون هذه الترجمة صادقا عليها من طرف ترجمان محلف او مرخص له وفقا لتشريع الدولة الطالبة .

المادة 31 ، التدابير المتخذة

يلتزم الطرفان المتعاقدان ، بمجرد تقديم المعلومات والوثائق المتعلقة بالتسليم ، باتخاذ كل التدابير الضرورية بما فيها البحث عن الشخص المطلوب .

المادة 32 : الاعتقال المؤقت

1- في حالة الاستعجال يمكن للسلطات القضائية في الدولة الطالبة

ان تطلب اعتقال الشخص المطلوب مؤقتا ريثما يتم التسليم .

2- يتضمن طلب الاعتقال المؤقت ذكر توفر احدى الوثائق المنصوص

عليها في المقطع من الفقرة الثانية من المادة 29 / كما يشير الى الجريمة

المرتكبة ومدّة العقوبة المقررة او الحكم بها وزمان ومكان ارتكاب الجريمة وكذلك

وصف الشخص المطلوب بقدر الامكان .

3 - يوجه الطلب للسلطات القضائية بالدولة المطلوبة اما مباشرة

بواسطة البريد أو التلغراف أو بآية وسيلة أخرى تنترك أسرا كتابيا .

4 - اذا اعتبرت السلطات القضائية للدولة المطلوبة ان الطلب

مستوف لشروط القبول ، فانها تقوم بتنفيذه طبقا لتشريعها . وتحاط

الدولة الطالبة علما بذلك دون تأخير.

5- يمكن وضع حد للاعتقال اذا لم تتوصل الدولة المطلوبة ، داخل

ثلاثين يوما من القاء القبض ، باحدى الوثائق المذكورة في المقطع من الفقرة 2

من المادة 29 .

6- لا يمكن بحال ان تتجاوز مدة الاعتقال المؤقت اربعين يوما بعد القاء

القبض .

7- يمكن منح الافراج المؤقت في كل حين ، الا ان على الدوليسة

المطلوبة ان تتخذ كل التدابير التي تراها ضرورية لتفادي هروب الشخص المطلوب .

8 - لا يحول الافراج دون القاء القبض على الشخص من جديد وتسليمه

اذا ورد طلب التسليم فيها بعد .

المادة 33 ، المعلومات التكميلية
إذا احتاجت الدولة المطلوبة الى معلومات تكميلية لا بد منها للتأكد

من ان كل الشروط المنصوص عليها في هذا القسم متوفرة ، وظهر لها ان الاغفال
يمكن اصلاحه ، فانها تشتر الدولة طالبة بذلك بالطريق الدبلوماسي قبل رفض
الطلب . ويمكن للدولة المطلوبة ان تحدد اجلا للحصول على هذه المعلومات .

المادة 34 ، متعدد الطلبات

1- اذا طلب التسليم من طرف عدة دول في آن واحد ،
سواء من اجل نفس الانفعال او من اجل افعال مختلفة ، فان الدولة المطلوبة
تبت بحرية اخذة بعين الاعتبار جميع الظروف وخاصة امكانية وقوع التسليم
فيها بعدد بين الدول طالبة ، وتاريخ كل طلب ، وخطورة الجرائم وتكافؤ
ارتكابها .

2- في الحالة المنصوص عليها في الفقرة السابقة ، يمكن للطرف

المتعاقد المطلوب عند منح التسليم ان ياذن للطرف المتعاقد الطالب
بتسليم الشخص الى دولة اخرى كانت قد طلبته ايضا .

المادة 35 ، حجز الاشياء وتسليمها

1- تقم الدولة المطلوبة ، بطلب من الدولة طالبة ، ضمن الشروط

المقررة في تشريعها ، بحجز وتسليم

أ- الاشياء التي يمكن ان تصلح كادوات اقتناع ،

ب- الاشياء المحصل عليها من الجريمة والتي عثر عليها قبل

او بعد تسليم الشخص المطلوب او الذي تم تسليمه ،

2- يمكن أن تسل هذه الاشياء ولو لم يتم تسليم الشخص المطلوب

لهويه او وفاته .

- 3- يمكن للدولة المطلوبة اذا اعتبرت ذلك ضروريا لاتمام اجراءات جنائية ، الاحتفاظ مؤقتا بهذه الاشياء او تسليمها شرط ان ترد اليها .
- 4 - تحفظ مع ذلك الحقوق التي اكتسبتها الدولة او الفرع على هذه الاشياء . فاذا وجدت مثل هذه الحقوق ، فان الاشياء ترد بأسرع ما يمكن ودون معاريف الى الدولة المطلوبة بعد نعاية المتابعة الجارية على تراب الدولة الطالبة .

المادة 36 : تسليم الشخص المطلوب

- 1- تبلغ الدولة المطلوبة للدولة الطالبة بالطريق الدبلوماسي قرارها حول التسليم .
- 2 - كل رفض تام أو جزئي يكون معلوما
- 3- في حالة الموافقة ، تحدد الدولة المطلوبة مكان وتاريخ تسليم الشخص المطلوب بأكثر الطرق ملائمة وتخبر بذلك الدولة الطالبة بوقت كساف قبل التاريخ المحدد .

- 4 - مع مراعاة الحالة المنصوص عليها في الفقرة 5 من هذه المادة ، يمكن عند عدم تسليم الشخص المطلوب في التاريخ المحدد ، ان يطلن سراحه بعد انتهاء اجل ثلاثين يوما من هذا التاريخ ، وفي كل الاحوال يطلق سراحه عند انقضاء اجل قدره خمسة واربعين يوما ، ويمكن للدولة المطلوبة ان ترفض تسليمه من اجل نفس الفعل .

- 5 - اذا حالت ظروف استثنائية دون تسليم او تسلم الشخص المطلوب ، فان الدولة المعنية تخبر الدولة الاخرى بذلك قبل انقضاء اجل قدره ثلاثون يوما . وعندئذ تتفق الدولتان على تاريخ آخر ، وعند الاقتضاء ، على مكان آخر للتسليم . وفي هذه الحالة الاخيرة تطبق مقتضيات الفقرة السابقة .

المادة 37 ، التسليم المؤجل

1- اذا كان الشخص المطلوب متابعاً او محكوماً عليه في الدولة المطلوبة من اجل جريمة غير الجريمة التي تبرر طلب التسليم ، فانه يجب مع ذلك على هذه الدولة ان تبت في هذا الطلب وتطلع الدولة الطالبة على قرارها حول التسليم طبقاً للشروط المنصوص عليها في الفقرتين 1 و 2 من المادة 36 .

غير انه في حالة الموافقة يؤجل تسليم الشخص المطلوب الى ان تنتهي عدالة الدولة المطلوبة من البت في امره . وعندئذ يتم التسليم في تاريخ يحدد طبقاً لمقتضيات الفقرة 3 من المادة 36 ، وفي هذه الحالة تطبق مقتضيات الفقرتين 4 و 5 من المادة المذكورة .

2- لاثول مقتضيات هذه المادة دون امكانية ارسال الشخص المطلوب مؤثناً للحضر امام السلطات القضائية للدولة الطالبة شرطة التزامها صراحةً بابقاء الشخص رهن الاعتقال ورده بمجرد ان تنتهي هذه السلطات في البت في امره .

المادة 38 ، حدود المتابعة الجنائية

لا يمكن متابعة الشخص الذي تم تسليمه ولا يمكن محاكته ولا اعتقاله من اجل تنفيذ عقوبة ولا اخضاعه لاني تقييد لحرية الشخصية من اجل جريمة سابقة لتسليمه غير الجريمة التي بررت التسليم ماعداً في الاحوال الآتية :

1- اذا وافقت الدولة التي سلمته على ذلك ، وفي هذه الحالة يجب ان يوجه لهذه الغاية طلب مصحوب بالوثائق المنصوص عليها في المقطع ا مسن الفقرة 2 من المادة 29 ، وبمحضري قضائي يتضمن تصريحات الشخص الذي تم تسليمه حول تمديد التسليم ويشير الى الامكانية المعطاة له لتوجيه مذكرة دفاعية الى سلطات الدولة المطلوبة .

ب- اذا لم يغادر الشخص السلم خلال الثلاثين يوما التي تلي الافراج النهائي عنه تراب الدولة التي سلم اليها وهو يتمتع بحرية مغادرته او عاده اليه بعد ان غادره .

المادة 39 ، تغيير التكييف

اذا تغير اثناء المسطرة تكييف الفعل المعاقب عليه ، فانه لا يمكن متابعة الشخص الذي تم تسليمه ولا محاكمته الا اذا كانت العناصر المكونة للجريمة التي اعطى لها التكييف الجديد ، تسمح بالتسليم .

المادة 40 ، اعادة التسليم لدولة ثالثة

باستثناء الحالة المنصوص عليها في المقطع ب من المادة 38 ، تعتبر موافقة الدولة المطلوبة ضرورية لتسليم الدولة الطالبة من تسليم الشخص المسلم اليها الى دولة ثالثة . ولهذا الغاية توجه الدولة الطالبة الى الدولة المطلوبة طلبا مصحوبا بنسخة من الوثائق الدللى بها من طرف الدولة الثالثة .

المادة 41 ، العبور

1- تتم الموافقة على مرور الشخص المطلوب عبر تراب احد الطرفين المتعاقدين ليسلم للطرف المتعاقد الاخر بناء على طلب يوجه بالطريق الدبلوماسي . وتقدم تعريزا لهذا الطلب الوثائق الضرورية لاثبات ان الامر يتعلق بجريمة تؤدي الى التسليم .

ولا تؤخذ بعين الاعتبار الشروط المقررة في المادة 23 المتعلقة

بمدد العقوبات .

2- في حالة استعمال الطريق الجوي تطبق مقتضيات التالية :

أ- اذا لم يكن مقررا أي هبوط ، فان الدولة الطالبة تشعر الدولة التي سيتم التحليق فوق ترابها وتثبت وجود احدى الوثائق المنصوص

عليها في القطع من الفقرة 2 من المادة 29 . وفي حالة هبوط اضطراري
ينتج هذا التبليغ آثار طلب الاعتقال المألت المشار اليه في المادة 32 وتوجهه
الدولة الطالبة طلبا للمهور ستوفيا للشروط المتطلبة :

ب - اذا كان هناك هبوط مقرر ، فان الدولة الطالبة توجه طلبا الى

الدولة المطلوب منها العبور وفقا لمقتضيات الفقرة الاولى من هذه المادة .

3 - اذا كانت الدولة المطلوب منها العبور قد طلبت ايضا التسليم ،

فيمكن ايقاف العبور الى ان تنتهي عدالة هذه الدولة من البت في امر الشخص المطلوب

المادة 42 ، المعاريف

1 - تتحمل الدولة الطالبة مجموع المعاريف المترتبة فوق ترابها من

مسطرة التسليم .

2 - تتحمل الدولة الطالبة المعاريف المترتبة من العبور على تراب الدولة

المطلوب منها العبور .

القسم الثالث

مقتضيات نهائية

*****

المادة 43 ، المصادقة

تم المصادقة على هذه الاتفاقية طبقا للقواعد الدستورية في كل

دولية من الدولتين المتعاقدين .

المادة 44 ، الدخول في حيز التطبيق

تدخل هذه الاتفاقية في حيز التطبيق عند انقضاء اجل قدره

ستون يوما ثلثي تبادل وثائق المصادقة .

المادة 45 ، تسوية الخلافات

تسوى الخلافات الناشئة بين الدولتين حول تطبيق أو تفسير هذه الاتفاقية بالطريق الدبلوماسي .

المادة 46 ، المدة والانتهاء

- 1 - يسرى مفعول هذه الاتفاقية لمدة غير محدودة .
  - 2 - يمكن لكل من الطرفين المتعاقدين إنهاؤها في أي وقت وبإشهاد مفعول هذا الإنهاء بعد ستة أشهر من تاريخ توصل الدولة الأخرى بتبليغه .
- إثباتا لذلك ، وقع الفووضان على هذه الاتفاقية ووضعها طابعهما عليها

حربالرباط في ، 9 شوال 1409

(15 ماي 1989)

في أصلين باللغة التركية والعربية والفرنسية ولكل نص منها نفس الحجية ، وعند الاختلاف بين النص التركي والعربي يرجع النص الفرنسي .

عن حكومة المملكة المغربية

وزير العدل

عن حكومة جمهورية تركيا

وزير العدل

مصطفى بلعربي العليوي

محمود أولطان سونكورلسو

CONVENTION
entre la République de Turquie
et le Royaume du Maroc relative à
l'entraide judiciaire en matière pénale
et à l'extradition

*****

Le Gouvernement de la République de Turquie

ET

Le Gouvernement du Royaume du Maroc

Désireux de renforcer la coopération dans le domaine judiciaire entre leurs deux pays, notamment en ce qui concerne l'entraide judiciaire en matière pénale et à l'extradition, ont résolu de conclure la présente Convention et ont désigné comme plénipotentiaires à cet effet ;

Le Gouvernement de la République de Turquie :

Monsieur Mahmut OLTAN SUNGURLU, Ministre de la Justice ;

Le Gouvernement du Royaume du Maroc :

Monsieur Mustapha BELARBI ALAOUI, Ministre de la Justice ;

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et dûe forme,

Sont convenus des dispositions suivantes :

I I I R E I

De l'entraide judiciaire
en matière pénale

CHAPITRE I
dispositions préliminaires

Article 1 : Obligation d'entraide

Les Parties Contractantes s'engagent réciproquement à se prêter l'aide judiciaire en matière pénale dans les conditions prévues par la présente Convention.

Article 2 : Etendue de l'entraide

L'aide judiciaire en matière pénale comprend notamment la remise ou la notification des décisions judiciaires et des actes de procédure, l'exécution des commissions rogatoires, l'audition de témoins et d'experts, l'échange du casier judiciaire et la dénonciation aux fins de poursuites.

Article 3 : Cas de non application

Les dispositions du présent Titre ne s'appliquent pas :

a) aux infractions considérées par l'Etat requis comme des infractions politiques ou connexes à de telles infractions.

b) lorsque l'Etat requis estime que l'exécution de la demande d'aide judiciaire serait de nature à porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité ou à son ordre public.

Article 4 : Application conditionnelle

En matière de taxes et d'impôts, de douane et de change, l'aide judiciaire ne sera accordée dans les conditions prévues par le présent Titre que dans la mesure où il en aura été ainsi décidé par échange de lettres pour chaque infraction ou catégorie d'infractions spécialement désignée.

CHAPITRE II

**Du contenu et de la transmission
des demandes d'aide judiciaire**

Article 5 : Contenu de la demande

1 / Les demandes d'aide judiciaire indiquent :

- la nature de l'affaire ;
- l'autorité dont émane la demande ;
- l'autorité requise ;
- la qualification de l'infraction ;
- la désignation de la personne poursuivie ou condamnée.

2 / Les renseignements suivants sont en outre fournis :

a) en ce qui concerne les demandes de notification :

- la nature de l'acte ou de la décision ;
- le nom et l'adresse du destinataire ;
- la qualité du destinataire dans la procédure ;

b) en ce qui concerne les commissions rogatoires, toutes précisions utiles sur les faits de la cause et sur la mission confiée à l'autorité requise, notamment les noms et adresses des témoins et, le cas échéant, les questions qui doivent leur être posées.

Article 6 : Formalités

1 / Les demandes d'aide judiciaire et les pièces les accompagnant doivent être revêtues de la signature et du sceau d'une autorité compétente ou authentifiées par cette autorité. Ces documents sont dispensés de toute formalité de légalisation.

2 / La forme des demandes d'aide judiciaire est régie par la loi de l'Etat requérant.

Article 7 : Langue de communication

Les demandes d'aide judiciaire, les pièces d'exécution ainsi que les actes de procédure et les décisions judiciaires destinés à être remis ou notifiés aux personnes qui se trouvent sur le territoire de l'un des deux Etats sont rédigés dans la langue de l'Etat requérant et doivent être accompagnés d'une traduction dans la langue de l'Etat requis. Cette traduction est certifiée par un traducteur assermenté ou agréé conformément à la législation de l'Etat requérant.

Article 8 : Modes de transmission

1/ Les demandes d'aide judiciaire, y compris les commissions rogatoires, sont acheminées par la voie diplomatique.

2/ Toutefois, en cas d'urgence, elles peuvent être adressées directement de ministère de la Justice à ministère de la Justice.

3/ Les pièces d'exécution sont renvoyées sans délai par l'une ou l'autre des deux voies.

CHAPITRE III

**De l'exécution des demandes
d'aide judiciaire**

Article 9 : Modalités d'exécution

Les demandes d'aide judiciaire sont exécutées conformément à la loi de l'Etat requis.

Article 10 : Non-exécution

Si l'Etat requis ne peut exécuter la demande d'aide judiciaire, il en informe immédiatement l'Etat requérant en indiquant les motifs pour lesquels l'exécution n'a pas eu lieu et en renvoyant les pièces qui lui ont été adressées.

Article 11 : Frais

L'Etat requis ne demande pas le remboursement des frais d'exécution de la demande d'aide judiciaire en application de la présente Convention, à l'exception des honoraires d'experts.

CHAPITRE IV

**De la remise et de la notification
des actes de procédure et des décisions
judiciaires**

Article 12 : Remise et notification

1/ L'Etat requis procède à la remise ou à la notification des actes de procédure et des décisions judiciaires qui lui sont adressés à cette fin par l'Etat requérant.

2°/ Cette remise peut être effectuée par simple transmission de l'acte ou de la décision au destinataire.

3°/ Chacune des Parties Contractantes se réserve le droit de signifier sans contrainte les actes à ses nationaux par l'intermédiaire de ses agents diplomatiques ou consulaires.

4°/ La preuve de la remise résulte soit d'un récépissé daté et signé par le destinataire, soit d'un acte authentique de l'autorité compétente de l'Etat requis mentionnant le fait, le mode et la date de la remise.

Article 13 : Citations à comparaître

Les citations à comparaître destinées à des personnes poursuivies se trouvant sur le territoire de l'un des deux Etats doivent être transmises aux autorités de cet Etat aux fins de remise, au moins deux mois avant la date fixée pour la comparution.

CHAPITRE V

De la comparution des témoins ou des experts

Article 14 : Comparution

Si, dans une affaire pénale, l'Etat requérant estime que la comparution personnelle d'un témoin ou d'un expert devant ses autorités judiciaires est nécessaire; il en fait mention dans la demande de remise de la citation adressée à l'Etat requis. Celui-ci notifie la convocation au témoin ou à l'expert et fait connaître la réponse du témoin ou de l'expert à l'Etat requérant.

Article 15 : Frais

1°/ Le témoin ou l'expert a droit au remboursement des frais de voyage et de séjour ainsi qu'à une indemnité qui sont à la charge de l'Etat requérant.

Les frais de séjour et l'indemnité sont au moins égaux à ceux prévus par les tarifs et règlements en vigueur dans l'Etat où la comparution doit avoir lieu.

2°/ Si le témoin ou l'expert le demande; l'Etat requis peut lui verser, pour le compte de l'Etat requérant préalablement consulté, l'avance de tout ou partie des frais de voyage et de séjour.

Article 16 : Immunités

1°/ Aucun témoin ou expert, quelle que soit sa nationalité, qui, à la suite d'une citation, comparet volontairement devant les autorités judiciaires de l'Etat

requérant, ne peut être poursuivi, ni détenu, ni soumis à aucune restriction de sa liberté individuelle dans cet Etat pour des faits ou des condamnations antérieures à son entrée sur le territoire de l'Etat requérant.

2°/ Cette immunité cesse lorsque le témoin ou l'expert ayant eu la possibilité de quitter le territoire de l'Etat requérant pendant un délai ininterrompu de trente jours après que sa présence n'est plus requise par les autorités judiciaires sera demeuré néanmoins sur ce territoire ou y sera retourné après l'avoir quitté.

Article 17 : Transfèrement des témoins détenus

1°/ Il est donné suite à la demande de comparution des témoins détenus, sous la condition de maintenir en détention lesdits témoins et de les renvoyer à bref délai.

2 / Toutefois, le transfèrement peut être refusé :

- a) si la personne détenue n'y consent pas ;
- b) si sa présence est nécessaire en raison d'une procédure pénale en cours sur le territoire de l'Etat requis ;
- c) si son transfèrement est de nature à prolonger sa détention ;
- d) si d'autres considérations impérieuses s'opposent à son transfèrement sur le territoire de l'Etat requérant.

3°/ La demande de transfèrement ainsi que la réponse sont transmises par la voie diplomatique.

CHAPITRE VI

du casier judiciaire

Article 18 :

1°/ Les Parties Contractantes se donnent réciproquement avis des condamnations pénales inscrites au casier judiciaire sur leur propre territoire, prononcées par les autorités judiciaires de l'une d'elles à l'encontre des ressortissants de l'autre.

2°/ Les Parties Contractantes se communiquent sur demande de leurs autorités judiciaires les bulletins du casier judiciaire, conformément à la législation et à la réglementation de l'Etat requis.

Article 19 : L'échange des extraits du casier judiciaire s'effectue par l'intermédiaire des Ministères de la Justice. En cas d'urgence, cet échange s'effectuera par les voies les plus rapides.

CHAPITRE VII

de la dénonciation aux fins de poursuites

Article 20 : Dénonciation

1' / Chacune des Parties Contractantes peut dénoncer à l'autre, aux fins de poursuites, les crimes ou délits commis sur son territoire par les nationaux de l'autre Etat, qui seraient retournés sur le territoire de cet Etat.

2' / A cet effet, les dossiers, informations et objets relatifs à l'infraction sont transmis gratuitement.

3' / L'Etat requis informe l'Etat requérant de la suite qui est donnée à sa demande.

CHAPITRE VIII

de l'échange d'information en matière pénale

Article 21 : Echange d'information

Les Parties Contractantes se communiquent réciproquement et sur demande, tous renseignements sur la législation en vigueur sur leur territoire ou sur les décisions de jurisprudence dans les matières relevant de la présente Convention, ainsi que toute autre information juridique utile.

TITRE II

De l'extradition

Article 22 : Obligation d'extrader

Les Parties Contractantes s'engagent à se livrer réciproquement, selon les règles et sous les conditions déterminées par les articles suivants, les personnes qui, se trouvant sur le territoire de l'un des deux Etats, sont poursuivies ou condamnées par les autorités judiciaires de l'autre Etat.

Article 23 : Non-extradition des nationaux

1' / Les Parties Contractantes n'extradent pas leur nationaux respectifs. La qualité de national s'apprécie à l'époque de l'infraction pour laquelle l'extradition est demandée.

2' / Si la personne dont l'extradition est demandée est un national de l'Etat requis, cet Etat, à la demande de l'Etat requérant, soumet l'affaire à ses autorités compétentes, afin que des poursuites judiciaires soient exercées, s'il y a lieu, à l'encontre de cette personne. A cet effet il est procédé conformément aux dispositions des paragraphes 2 et 3 de l'article 20 de la présente Convention.

Article 24 : Infractions donnant lieu à extradition

1 / L'extradition est accordée :

a) pour le ou les faits qui, aux termes des législations des deux parties contractantes constituent des crimes ou des délits punis par ces législations d'une peine privative de liberté d'au moins un an ou d'une peine plus sévère :

b) pour les condamnations à une peine privative de liberté d'au moins six mois, prononcées par les tribunaux de l'Etat requérant pour les infractions visées à l'alinéa précédent.

2' / Si la demande d'extradition vise plusieurs faits distincts punis chacun par les législations des parties contractantes d'une peine privative de liberté, mais dont certains ne remplissent pas la condition relative au taux de la peine, l'Etat requis peut également accorder l'extradition pour ces faits.

Article 25 : Extradition conditionnelle

En matière de taxes et d'impôts, de douane et de change, l'extradition sera accordée dans les conditions prévues par le présent titre, dans la mesure où il en aura été ainsi décidé par échange de lettres pour chaque infraction ou catégorie d'infractions spécialement désignée.

Article 26 : Refus d'extradition

1 / L'extradition est refusée :

a) si les infractions à raison desquelles elle est demandée ont été commises dans l'Etat requis ;

b) si à l'égard de la personne réclamée est intervenue pour le ou les mêmes faits une décision de classement, de non-lieu, de condamnation ou d'acquittement par les autorités judiciaires de la Partie Contractante requise ;

c) si d'après la législation de l'une ou de l'autre Partie Contractante, la prescription de l'action ou de la peine est acquise au moment de la réception de la demande d'extradition par la Partie requise ;

d) si les infractions ayant été commises hors du territoire de l'Etat requérant par un étranger à cet Etat, la législation de l'Etat requis n'autorise pas la poursuite des mêmes infractions commises hors de son territoire par un étranger ;

e) si une amnistie est intervenue dans l'Etat requérant ou si une amnistie est intervenue dans l'Etat requis, à la condition que dans ce dernier cas, l'infraction soit au

nombre de celles qui peuvent être poursuivies dans cet Etat lorsqu'elles ont été commises hors de son territoire par un étranger à cet Etat.

f) si, selon la législation de l'une des Parties Contractantes, le fait motivant l'extradition constitue une infraction dont la poursuite ne peut être engagée que sur la plainte de la victime.

2/ L'extradition peut être refusée si les infractions font l'objet de poursuites dans l'Etat requis ou ont été jugées dans un Etat tiers.

Article 27 : Infractions politiques

1/ L'extradition n'est pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée est considérée par l'Etat requis comme une infraction politique ou comme une infraction connexe à une telle infraction.

2/ Pour l'application du présente Titre, l'attentat à la vie du Chef d'Etat de l'un des deux pays ou d'un membre de sa famille n'est pas considéré comme infraction politique.

Article 28 : Violation d'obligations militaires

L'extradition n'est pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée consiste uniquement dans la violation d'obligations militaires.

Article 29 : Contenu et mode de transmission de la demande d'extradition

1/ La demande d'extradition est formulée par écrit et adressée par la voie diplomatique.

2/ Il est produit à l'appui de la demande :

a) l'original de l'expédition authentique, soit d'une décision de condamnation, soit d'un mandat d'arrêt ou de tout autre acte ayant la même force, décerné dans les formes prescrites par la loi de l'Etat requérant ;

b) un exposé des faits pour lesquels l'extradition est demandée, mentionnant le temps et le lieu de leur commission, leur qualification et les références aux dispositions légales qui leur sont applicables ainsi qu'une copie de ces dispositions ;

c) le signalement aussi précis que possible de la personne réclamée et tous autres renseignements de nature à déterminer son identité et sa nationalité.

Article 30 : Langue de communication

Les demandes d'extradition ainsi que les documents à produire sont rédigés dans la langue de l'Etat requérant et accompagnées de leur traduction dans la langue de l'Etat requis. Cette traduction est certifiée par un traducteur assermenté ou agréé conformément à la législation de l'Etat requérant.

Article 31 : Mesures à prendre

Les Parties Contractantes s'engagent, dès que les informations et pièces relatives à l'extradition sont présentées, à prendre toutes les mesures nécessaires, y compris la recherche de la personne réclamée.

Article 32 : Arrestation provisoire

1' / En cas d'urgence, les autorités judiciaires de l'Etat requérant peuvent, en vue de l'extradition, demander l'arrestation provisoire de la personne réclamée.

2' / La demande d'arrestation provisoire fait état de l'existence de l'une des pièces prévues à l'article 29 paragraphe 2, alinéa a. Elle mentionne l'infraction commise, la durée de la peine encourue ou prononcée, le temps et le lieu où l'infraction a été commise ainsi que, dans la mesure du possible, le signalement de la personne réclamée.

3' / Elle est transmise aux autorités judiciaires de l'Etat requis, soit directement par la voie postale ou télégraphique, soit par tout autre moyen laissant une trace écrite.

4 / Si la demande est régulière, il est donné suite par les autorités judiciaires de l'Etat requis conformément à sa législation. L'autorité requérante en est informée sans délai.

5' / Il pourra être mis fin à l'arrestation provisoire si, dans le délai de trente jours après l'arrestation, l'Etat requis n'a pas été saisi de l'un des documents mentionnés à l'article 29, paragraphe 2, alinéa a.

6' / L'arrestation provisoire ne devra en aucun cas excéder quarante jours après l'arrestation.

7' / La mise en liberté provisoire est possible à tout moment, sauf pour l'Etat requis à prendre toute mesure qu'il estimera nécessaire en vue d'éviter la fuite de la personne réclamée.

8' / La mise en liberté ne s'oppose pas à l'arrestation et à l'extradition si la demande d'extradition parvient ultérieurement.

Article 33 : Renseignements complémentaires

Lorsque des renseignements complémentaires lui sont indispensables pour s'assurer que toutes les conditions prévues par le présent Titre sont remplies, l'Etat requis, dans le cas où l'omission lui paraît de nature à être réparée, en avise l'Etat requérant par la voie diplomatique avant de rejeter la demande. Un délai peut être fixé par l'Etat requis pour l'obtention de ces renseignements.

Article 34 : Concours de demandes

1 / Si l'extradition est demandée concurremment par plusieurs Etats, soit pour les mêmes faits, soit pour des faits différents, l'Etat requis statue librement, compte tenu de toutes circonstances et notamment de la possibilité d'une extradition ultérieure entre les Etats requérants, des dates respectives des demandes, de la gravité et du lieu des infractions.

2 / Dans le cas prévu au paragraphe précédent, la Partie Contractante requise peut, en accordant l'extradition, autoriser la Partie Contractante requérante à livrer la personne extradée à l'Etat tiers qui l'avait réclamée concurremment.

Article 35 : Saisie et remise des objets

1' / A la demande de l'Etat requérant, l'Etat requis saisit et remet, dans les conditions prévues par sa législation, les objets :

a) qui peuvent servir de pièces à conviction ;

b) qui, provenant de l'infraction, ont été trouvés avant ou après la remise de la personne réclamée ou extradée.

2' / Cette remise peut avoir lieu même si l'extradition ne peut s'accomplir par suite de l'évasion ou du décès de la personne réclamée.

3' / L'Etat requis peut, s'il le juge nécessaire pour une procédure pénale, retenir temporairement ces objets ou les remettre sous condition de restitution.

4' / Sont toutefois réservés les droits que l'Etat ou des tiers auraient acquis sur ces objets. Si de tels droits existent, ces objets sont rendus le plus tôt possible et sans frais à l'Etat requis à la fin des poursuites exercées sur le territoire de l'Etat requérant.

Article 36 : Remise de l'extradé

1' / L'Etat requis fait connaître à l'Etat requérant, par la voie diplomatique, sa décision sur l'extradition.

2' / Tout rejet complet ou partiel est motivé.

3' / En cas d'acceptation l'Etat requis fixe, de la manière la plus convenable, le lieu et la date de la remise de la personne à extraditer et en informera l'Etat requérant suffisamment à l'avance.

4' / Sous réserve du cas prévu au paragraphe 5 du présent article, si la personne réclamée n'a pas été reçue à la date fixée, elle peut être remise en liberté à l'expiration d'un délai de trente jours à compter de cette date et elle est en tout cas remise en liberté à l'expiration d'un délai de quarante-cinq jours. L'Etat requis peut refuser de l'extrader pour le même fait.

5' / Dans le cas de circonstances exceptionnelles empêchant la remise ou la réception de la personne à extraditer, l'Etat intéressé en informe l'autre Etat avant l'expiration du délai de trente jours. Les deux Etats se mettent d'accord sur une autre date et éventuellement, sur un autre lieu de remise. Dans ce cas, les dispositions du paragraphe précédent sont applicables.

Article 37 : Remise différée

1' / Si la personne réclamée est poursuivie ou condamnée dans l'Etat requis pour une infraction autre que celle motivant la demande d'extradition, cet Etat doit néanmoins statuer sur cette demande et faire connaître à l'Etat requérant sa décision sur l'extradition, dans les conditions prévues à l'article 36 paragraphes 1 et 2. Toutefois, dans le cas d'acceptation, la remise de la personne réclamée est différée jusqu'à ce qu'il ait été satisfait à la justice de l'Etat requis. Elle est alors effectuée à une date qui est déterminée conformément aux dispositions de l'article 36 paragraphe 3, et dans ce cas les dispositions des paragraphes 4 et 5 dudit article sont applicables.

2' / Les dispositions du présent article ne font pas obstacle à ce que la personne réclamée puisse être envoyée temporairement pour comparaître devant les autorités judiciaires de l'Etat requérant, sous la condition expresse qu'elle soit maintenue en détention et renvoyée dès que ces autorités auront statué.

Article 38 : Limites de la poursuite pénale

La personne qui aura été livrée ne peut être ni poursuivie, ni jugée ni détenue en vue de l'exécution d'une peine, ni soumise à aucune restriction de sa liberté individuelle, pour une infraction antérieure à la remise autre que celle ayant motivé l'extradition, sauf dans les cas suivants :

a) lorsque l'Etat qui l'a livrée y consent. Dans ce cas, une demande doit être présentée à cet effet, accompagnée des pièces prévues à l'article 29, paragraphe 2 alinéa a et d'un

procès-verbal judiciaire consignait les déclarations de l'extradé sur l'extension de l'extradition et mentionnant la possibilité qui lui a été donnée d'adresser un mémoire en défense aux autorités de l'Etat requis ;

b) lorsque, ayant eu la liberté de le faire, la personne extradée n'a pas quitté, dans les trente jours qui suivent son élargissement définitif, le territoire de l'Etat auquel elle a été livrée ou si elle y est retournée après l'avoir quitté.

Article 39 : Modification de qualification

Lorsque la qualification donnée au fait incriminé est modifiée au cours de la procédure, la personne extradée ne peut être poursuivie ou jugée que dans la mesure où les éléments constitutifs de l'infraction, nouvellement qualifiée, permettraient l'extradition.

Article 40 : Réextradition à un Etat tiers

Sauf dans le cas prévu à l'article 38, alinéa b l'assentiment de l'Etat requis est nécessaire pour permettre à l'Etat requérant de livrer à un Etat tiers l'individu qui lui a été remis. A cet effet, l'Etat requérant adresse à l'Etat requis une demande accompagnée d'une copie des pièces produites par l'Etat tiers,

Article 41 : Transit

1° L'extradition, par voie de transit à travers le territoire de l'une des Parties Contractantes, d'une personne livrée à l'autre partie, est accordée, sur demande adressée par la voie diplomatique. A l'appui de cette demande, sont fournies les pièces nécessaires pour établir qu'il s'agit d'une infraction donnant lieu à extradition. Il n'est pas tenu compte des conditions prévues à l'article 23 et relatives à la durée des peines.

2° Dans le cas où la voie aérienne est utilisée, il est fait application des dispositions suivantes :

a) lorsqu'aucun atterrissage n'est prévu, l'Etat requérant avertit l'Etat dont le territoire sera survolé, et atteste l'existence d'une des pièces prévues à l'article 29, paragraphe 2, alinéa a. Dans le cas d'atterrissage fortuit, cette notification produit les effets de la demande d'arrestation provisoire visée à l'article 32 et l'Etat requérant adresse une demande régulière de transit ;

b) lorsqu'un atterrissage est prévu, l'Etat requérant adresse à l'Etat requis du transit, une demande conformément aux dispositions du premier paragraphe du présent article.

3° Dans le cas où l'Etat requis du transit demande aussi l'extradition, il peut être sursis au transit jusqu'à ce que la personne réclamée ait satisfait à la justice de cet Etat.

Article 42 : FRAIS

1/ L'ensemble des frais occasionnés par la procédure d'extradition sur le territoire de l'Etat requis sont à la charge de cet Etat.

2/ Les frais occasionnés par le transit sur le territoire de l'Etat requis du transit sont à la charge de l'Etat requérant.

TITRE III
Dispositions finales

*****

Article 43 : Ratification

La présente Convention sera ratifiée conformément aux règles constitutionnelles de chacun des deux Etats Contractants.

Article 44 : Entrée en vigueur

La présente Convention entrera en vigueur à l'expiration d'un délai de soixante jours suivant l'échange des instruments de ratification.

Article 45 : Règlement des différends

Les différends entre les deux Etats relatifs à l'application ou à l'interprétation de la présente Convention seront réglés par la voie diplomatique.

Article 46 : Durée et dénonciation

1/ La présente Convention est conclue pour une durée illimitée.

2 / Chacune des Parties Contractantes pourra à tout moment la dénoncer et cette dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de sa notification par l'autre Etat.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leur sceau.

Fait à Rabat, le 9 choual 1409
(15 mai 1989)

en deux exemplaires originaux rédigés en langues turque, arabe et française, chacun des textes faisant également foi. En cas de divergence entre les textes turc et arabe, le texte français prévaudra.

Pour le Gouvernement
de la République de Turquie

Pour le Gouvernement
du Royaume du Maroc

MAHMUT OLTAN SUNGURLU,
Ministre de la Justice.

MUSTAPHA BELARBI ALAOUI,
Ministre de la Justice;